

D R E P T U L

LEGISLAȚIUNE — DOCTRINĂ — JURISPRUDENȚA — ECONOMIE POLITICĂ

DIRECTOR: C. G. DISSESCU

PRIM-REDACTOR: V. ATHANASOVICI

REDACTORI: PAUL NEGULESCU, DEM. NEGULESCU, AL. CERBAN, G. MEITANI, G. G. DANIELOPOLU, G. C. CRISTESCU.

ZIARUL APARE
JOIA ȘI DUMINECA

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA STRADA DOAMNEI, 20

REDACTOR-ADMINISTRATOR
B. P. RĂDULESCU

ABONAMENTELE

se fac pe an și pe jumătate de an
la 1 Ianuarie și 1 Iulie

Dela 1 Iulie până la 1 Sept. ziarul nu apare

GRIGORE G. PĂUCESCU

FONDATOR-PROPRIETAR

Un număr: 50 bani

Un număr vechiu 1 leu

COSTUL ABONAMENTULUI

Pe an, 40 lei; pe jumătate an, 20 lei

Studentii plătesc pe jumătate

Pentru străinătate se adaugă timbrul postal

S U M A R.

Corupția și prostituția la Romani, de d-l D. Alexandresco.

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ.— *Inalta Curte de casațiune și justiție, secf. III*: G. P. Peteu cu sindicul tribunalului Ilfov.

Curtea de apel din București, secf. I: C. Hamangiu cu Oswald Teodoreanu.

Tribunalul Covurlui, secțiunea II: M. Solomon cu Sig. Schwartz.

CORUPȚIA ȘI PROSTITUȚIA

LA ROMANI

În vechia Romă, casele publice (*lupanaria, fornices*) nu puteau fi stabilite decât în partea orașului numită *Celimontana*, lângă zidul de împrejmuire, adică la mahala (*suburbana*).

Tot acolo erau cazărmele (*castra peregrina*), piețele publice (*macellum magnum*) și prăvăliile bărbierilor (*popina, tabernæ*), etc.

Casele publice, în genere foarte murdare, se compuneau din un număr oarecare de celule (*cellæ*), pe cari era scris numele femeilor ce le ocupau și prețurile favorurilor lor.

Fiecare celulă avea un pat (*pavimentum, cubiculum, pulvinar*), acoperit cu un macat (*lodix*), și o lampă (*lucerna*).

Proprietarul acestor case se numea *leno*, iar profesiunea sa, *lenocinium*.

Casele publice nu puteau fi deschise înainte de orele patru după amiază, pentru a nu împiedică tineretul de a lua parte la exercițiile corpului.

La fiecare celulă, femeea care o ocupa stătea în picioare (*prostibula*), și provoca pe trecători.

Decâteori intră cineva înăuntru, ușa se închidea, și deasupra ei stătea scris cuvântul *occupata*. Celula neocupată se numea *nuda*.

Spre dimineață, toate celulele se închideau, și femeile se duceau pe la casele lor.

Ospătătorii, hangiii, brutarii, cârnățarii, etc., țineau mai toți femei publice, și adeseori chiar soțiile lor se dădeau acestui comerț lucrativ; de aceea, acești neguțători erau puși sub privigherea polițienească, întocmai ca *lenones* și *meretrices*.

Până la imperiu, aceste focare de corupțiune nu erau frecventate decât de oamenii din popor. Sub domnia lui Claudiu și a lui Nerone, toate clasele sociale se întâlneau însă în aceste locuri de depravare, după cum ne atestă scriitorii romani (Suetoniu, Tacit, etc.)¹⁾

La Romani, prostituția era liberă, numai femeile măritate fiind, în genere, oprite de a exercita profesia de prostituată. Edili erau însărcinați cu privigherea și vizitarea caselor publice. Ei erau însă oprți de a se deda înșiși desfrâului, și scriitorul Aulu-Gelliu ne arată că edilul *Mancinus*, voind, într-o noapte, să meargă la o curtizană în renume, *Mamilia*, aceasta din urmă l'a gonit cu pietre²⁾.

Intr'una din acele celule murdare, de cari ne vorbesc scriitorii romani, o femeie nerușinată, al cărei nume mai bine istoria nu-l păstră, *Mesalina*, femeea împăratului Claudiu care, după spusa lui Tacit, des-gustată de adulter, din cauza ușurinței cu care se făptuia, se deda unor desfrânări neobișnuite până atunci (*ad incognitas libidines profluebat*); în una din acele celule, numită *lupanar*, această femeie depravată, însoțită de o credicioasă, venea de se prostituea în fiecare noapte, îndată ce simțea că nenorocitul ei soț a adormit.

Acolo, sub numele de Lycisca, goală, cu sinul reținut într'o rețea de aur, mama lui Britanicus se dădea celui dintâiu venit, dezmiardând pe fiecare,

1) Vezi Dupouy, *Médecine et mœurs de l'ancienne Rome*, p. 264, 265, nota 1 (Paris, 1885).

2) Vezi Dupouy, *op. și loco supra cit.*

și cerând dela toți plata obișnuită a femeilor per-
dute. Acolo, impudic răsfățată, ea primea asaltu-
rile tuturor vizitatorilor.

Dimineața, ea nu vrea să plece decât în urma
tuturor, și părăsea acest local infect mai mult obo-
sita decât sătulă, sub îmboldirea încă nestinsă a
poftelor ei bestiale. Cu ochii stinși, înegriți de fu-
mul lămpii, întinată de primul venit, ea pleacă cea
din urmă, și totuși cu părere de rău, ducând rușinea
și infamia în patul împărătesc.

..... «Tunc nuda papillis
Prostitit auratis, titulum mentia Lyciseae,
Ostenditque tuum, generose Britannice, ventrem.
Excepit blanda intrantes, atque æra poposcit,
Et resupina jacens multorum absorbuisset ictus.
Mox, lenone suas jam dimittente puellas,
Tristis abit: sed, quod potuit, tamen ultima cellam
Clausit, adhuc agidæ rigidæ tentigine vulvæ,
Et lassata viris, sed non satiata recessit:
Obscurisque genis turpis, fumoque lucernæ
Fœda, lupanaris tulit ad pulvinar odorem».

(Juvenal, Satira VI, *Mulieres*).

..... Și goală, atunci, cu sinul
In aur, ea Lycisca, mințând, se pângărește,
Și coapsa ei de mamă, Britanice-o arată.
In desmierdări chemându-i pe toți, le cere plată;
Privind în neastâmpăr, asalturi ea primește,
Impudic resfățată
Curând, când proxenetul plecarea poruncește
Femeilor, ea pleacă dar tristă; cea din urmă
Celula o închide, căci pofta tot o scurmă.
Căzând de trudă, totuși sătulă nu, pornește . . .
Și astfel, în rușine, cu fața întinată
De fumul lămpii, . . . vine la patul lui Cezar,
Ducând cu ea mișme de scrum și lupanar *).

Iată în ce stare ajunsese moravurile romane. Fe-
meile cinstite erau tot atât de rare, sau poate mai
rare încă decât lebedele cu pene negre:

«Rara avis in terris, nigroque simillima cyeno».

Și acele nobile, și acele din popor, toate erau de-
pravate:

«Jamque eadem summis pariter minimis libido».

Cine vrea să cunoască mai deaproape starea de
putrefacție a Romanilor, nu are decât să consulte
studiile unui savant al țării noastre, d-l Ion Kalin-
deru, și mai cu seamă una din ultimele sale scrieri
«Din viața romană». «Putem afirmă, zice la pag.
119 autorul acestei scrieri, tipărită cu un lux ne-

3) Datorită traducerea versurilor suscitată din Juvenal, bună-
voienței și amabilității eruditului nostru amic și cunoscut literat,
d-l A. Naum, la care apelăm decăteori simțim nevoia și care, sin-
gur, eră în stare să reproducă într-o limbă așa de frumoasă, cu
exactitate și eleganță în același timp, icoana vie a corupției și per-
versității femeilor romane, înfățișată cu atâta putere și căldură de
câte unul din cei mai iluștri fii ai Romei.

obișnuit în țara noastră, că la locurile de întrunire
ale Romanilor, cronică amorurilor eră principalul
obiect de conversație». Și aiurea (pg. 200), același
autor, care a studiat adânc societatea romană, ne
spune că ospăturile mari cădeau adesea în orgie.
Și nici nu se putea altfel, când pe unele vase cu
cari se servea la masă, figurau inscripții ca acestea:
«Voluptatea este binele suprem» (pag. 192).

Dar să nu anticipăm, căci despre scrierea d-lui
Kalinderu, de care am vorbit mai sus, promitem
de a ne ocupa pe larg mai târziu, tot în coloanele
acestei reviste, consacrandu-i un studiu special, și
făcând despre ea o analiză complectă.

În urma celor mai sus expuse, a venit momentul
să conchidem, și concluzia noastră este:

Când un popor cade atât de jos, precum au că-
zut Romanii, el este merit să dispară, și ștergerea
lui de pe fața pământului devine un bine pentru
omenire.

Iași.

D. ALEXANDRESCO

JURISPRUDENȚA ROMANĂ

INALTA CURTE DE CASAȚIUNE ȘI JUSTIȚIE

SECȚIUNEA III

Audiența dela 10 Februarie 1909

Președinta d-lui G. P. Petrescu, președinte

G. P. Petcu cu sindicul tribunalului Iffov

MORATORIU.— ACORDAREA LUI.— DACĂ POATE FI CONSIDERAT
CA UN ELEMENT SUFICIENT PENTRU A DEDUCE ȘI MOTIVA O STARE
DE ÎNCETARE DE PLĂȚI.— ART. 695—701 ȘI 705 COD. COM.

REABILITARE ÎN CAZ DE FALIMENT.— CÂND POATE AVEA LOC.—
ACHITAREA CREAȚELOR POSTERIOR HOTĂRÎRII DE DECLARARE ÎN
FALIMENT.

APEL.— CARACTERUL LUI DEVOLUTIV.— FALIT.— MIJLOACE
NOUI DE APĂRARE.— ADMISIBILITATE.— ART. 327 PR. CIVILĂ.

1° Simpla cerere de acordarea unui moratoriu,
nu poate fi considerată ca un element suficient pen-
tru a motiva și deduce din ea o stare de încetare
de plăți notorie și nici nu implică o asemenea stare,
de oarece moratoriul, prin natura lui, nu poate fi
considerat decât ca o jenă momentană și trecătoare,
în care s'ar găsi comerciantul, și nu poate să fie con-
fundată cu încetarea reală de plăți, care trebuie să
fie anume constatată în fapt printr'o cerere formală
din partea creditorilor, sau ca fiind notoriu cuno-
scută.

2° Calea extraordinară stabilită de legiuitor pentru
reformarea stărei de faliment prin reabilitare,
nu poate să aibă loc decât atunci când achitarea
creanțelor de către falit are loc după ce hotărîrea
de declarare în faliment a rămas definitivă, nu însă
și când achitarea creanțelor are loc în cursul pro-
cesului.

3° Potrivit art. 327 pr. civilă, apelul fiind devo-

lutiv, cel declarat în stare de faliment este în drept să uzeze în apărarea sa de toate mijloacele și împrejurările survenite în favoarea lui dela declararea sa în stare de faliment și până când această condamnățiune a rămas definitivă.

No. 9. — Casată, în urma recursului făcut de G. P. Peteu, deciziunea Curței de apel din București, sect. II, cu No. 80 din 1908, dată în proces cu sindicul tribunalului Ilfov.

S'au ascultat: d-l avocat I. G. Saita, în desvoltarea motivelor de casare; d-l avocat Drumea Rădulescu, în com-bateri.

Curtea deliberând,

Asupra motivelor de casare invocate:

I. «Nemotivare, exces de putere și greșită interpretare a art. 695 și 705 codul comercial.

«Curtea de apel, fără a stabili alte fapte decât cererea mea de moratoriu, stabilește și deduce, din simpla cerere de moratoriu, starea de încetare de plăți, și refuză de a ține seamă de faptul achitărei creanțelor de către mine, menținând sentința declarativă de faliment.

«Procedând astfel, Curtea de apel a dat o hotărîre nemotivată, de oarece nu stabilește oarecari fapte, din cari să se poată deduce încetarea mea de plată notorie, comite un abuz de putere declarându-mă în stare de faliment din oficiu, și dă o greșită interpretare art. 695 și 705 codul comercial, când consideră cererea de moratoriu ca un element suficient pentru a motivă și deduce din ea o stare de încetare de plată notorie, căci jena momentană de a plăti, care servă de bază moratoriului, nu se poate confundă cu încetarea de plăți și încă notorie, care trebuie să fie constatată în fapt în mod real.

II. «Abuz de putere, violarea art. 327 proc. civilă și a efectului devolutiv al apelului.

«Curtea de apel refuză de a se ocupa de motivul invocat de mine, că starea de faliment nu mai are nici o rațiune, de oarece în cursul judecăței, în apel, am achitat toate creanțele, și stabilește, în principiu, că nu se poate obține radierea stărei de faliment pe calea apelului, prin achitarea creanțelor de către falit în cursul judecăței în apel, și că pentru aceasta singura cale ar fi calea extraordinară a reabilitărei».

Având în vedere că, din decizia supusă recursului, se constată că tribunalul Ilfov, secția comercială, prin sentința No. 878 din 1908, a declarat în stare de faliment pe recurentul G. P. Peteu, pentru motivul că, după cererea sa, acordându-i-se un moratoriu de șase luni, care în urmă a fost prelungit încă cu alte șase luni, la expirarea acestui termen, dânsul n'a putut face dovada că a achitat toate datoriile sale comerciale ajunse la scadență, sau că a obținut dela creditorii săi amânarea plăților;

Că, contra acestei sentințe, recurentul a făcut apel, și Curtea din București, secția I, prin decizia supusă recursului, îi respinge apelul, pe motivul că deși dânsul a ajuns în urmă la înțelegere cu creditorii săi, plătindu-le sau schimbându-le creanțele, această împrejurare n'ar schimbă întru nimic situațiunea de fapt de mai înainte, conchizând că singura cale ce mai rămâne deschisă apelantului este reabilitarea;

Având în vedere că recurentul, prin motivul de casare, se plânge, în primul rând, că rău Curtea de fond l-a menținut în stare de faliment, de oarece nu se stabilește prin nimic că dânsul ar fi încetat plățile în mod notoriu, și în al doilea rând, că apelul fiind devolutiv de instanță, el putea să utilizeze în apărarea sa toate mijloacele și împrejurările survenite în urma sentinței care îl declară în stare de faliment;

Considerând că instanța de fond constată, din împrejurările cauzei, că declararea în stare de faliment a recu-

rentului a fost pronunțată din oficiu, după expirarea moratorului cerut de dânsul și numai pentru acest singur fapt, fără ca din partea creditorilor săi să se fi făcut vre-o cerere formală în acest scop;

Considerând că, în drept, simpla cerere de acordarea unui moratoriu nu poate fi interpretată și considerată ca un element suficient pentru a motivă și deduce din ea o stare de încetare de plăți notorie și nici nu implică o asemenea stare, de oarece moratoriul, prin natura lui, nu poate fi considerat decât ca o jenă momentană și trecătoare, în care s'ar găsi comerciantul și nu poate să fie confundată cu încetarea reală de plăți, care trebuie să fie anume constatată în fapt, printr'o cerere formală din partea creditorilor, sau ca fiind notoriu cunoscută (art. 695—701 și 705 codul comercial);

Că argumentele Curței de apel, în sensul că odată ce recurentul a fost declarat în stare de faliment de către prima instanță, el nu mai are alt mijloc de a face să înceteze această stare de fapt decât cerând reabilitarea, nu este întemeiat pe adevărata interpretare a legii, de oarece legiuitorul stabilind calea extraordinară de reformare a stărei de faliment prin reabilitare, a înțeles cazul când achitarea creanțelor de către falit are loc după ce hotărîrea de declarare în faliment a rămas definitivă, nu însă și când achitarea creanțelor are loc în cursul procesului;

Că, dealtfel, după art. 327 din codul de procedură civilă, apelul fiind devolutiv de instanță, recurentul eră în drept să uzeze în apărarea sa de toate mijloacele și împrejurările survenite în favorul său, dela declararea sa în stare de faliment și până când această condamnățiune ar fi rămas definitivă;

Că, prin urmare, Curtea de apel, respingând apelul recurentului în circumstanțele mai sus arătate, a comis un exces de putere, a interpretat greșit art. 695 și 705 din codul de comerț și a violat art. 327 din pr. civilă, de unde urmează că motivele de casare sunt întemeiate și astfel recursul cată a fi admis.

Pentru aceste motive, casează.

CURTEA DE APEL DIN BUCUREȘTI

SECȚIUNEA I.

Audiența dela 15 Februarie 1909

Președința d-lui Sc. Popescu, prim-președinte

C. Hamangiu cu Oswald Teodoreanu

COMPETENȚĂ.— FUNCȚIONAR DE ORDIN JUDECĂTORESC.— JURISDICȚIUNE EXCEPȚIONALĂ.— APLICAȚIUNE.— ART. 493 ȘI 495 CODUL PROC. CRIMINALE.

FUNCȚIONARI.— ACTE FĂCUTE ÎN EXERCIȚIUL FUNCȚIUNII LOR.— COMPETENȚĂ.

PROCURORI GENERALI.— ATRIBUȚIUNI DE SUPRAVEGHERE ȘI DISCIPLINĂ.— DACĂ PÔT FI ÎNDEPLINITE DE PROCURORII DE SECȚIUNE.— NECESITATEA UNEI DELEGAȚIUNI.— ART. 116 LEGEA DE ORGANIZARE JUDECĂTOREASCĂ.

1° Jurisdicțiunea excepțională, creată de art. 493 și 495 din codul procedurii criminale în favoarea funcționarilor de ordin judecătorec, nu e atașată funcțiunii lor și nu se aplică decât atunci când delictul ce li se impută a fost comis în exercițiul acelei funcțiuni.

2° Pentru ca actul imputat unui funcționar să fie considerat ca făcut în exercițiul funcțiunii sale,

nu e de ajuns ca actul să fie în legătură cu funcțiunea sa, sau să fie de competența sa a-l face în anume împrejurări, ci trebuie anume ca actul să fie de așa natură în cât, în momentul când l-a făcut, funcționarul să fi avut căderea a-l face, să nu fie deloc străin funcțiunii sale.

3° După art. 116 din legea de organizare judecătorească, procurorii generali de pe lângă Curțile de apel, fiind personal însărcinați cu atribuțiuni de supraveghere și disciplină și având dreptul să aducă la cunoștința ministrului abaterile magistraților sau să exercite acțiuni disciplinare, nu încapă nici o îndoială că un procuror de secție nu-și poate însuși asemenea atribuțiuni decât atunci când înlocuește pe procurorul general care lipsește, sau când are delegațiune să exercite o asemenea supraveghere.

No. 217. — S'au prezentat: apelantul C. Hamangiu, asistat de d-l avocat I. Filitti; reclamantul O. Teodoreanu, în persoană.

Curtea,

Având în vedere apelul făcut de C. Hamangiu în contra încheerii cu No. 4914 din 22 Octombrie 1908, a tribunalului Iași, secția II;

Având în vedere că acest apel, introdus la Curtea din Iași, a fost trimes în judecata acestei Curți, prin decizia cu No. 2532 din 17 Noembrie 1908 a Inaltei Curți de casație și Justiție, secția II;

Având în vedere că C. Hamangiu, fiind chemat în judecată de Oswald Teodoreanu pentru a răspunde de faptul de calomnie, prevăzut de art. 294 și urm. codul penal, fapt consistând într-o denunțare neadeverată, adresată d-lui Ministru al justiției, a cerut ca tribunalul să-și decline competența, întrucât faptul n'ar fi justițiabil de instanțele ordinare, ci de Inalta Curte de casație și justiție, potrivit art. 495 din codul de procedură criminală;

Având în vedere că tribunalul Iași, prin încheierea apelată, s'a declarat competent și a admis dovada cu martori, de oarece reclamantul impută lui C. Hamangiu și faptul de calomnie prin graiu;

Având în vedere că apelul e făcut numai asupra competenței; că apelantul susține astăzi în instanță că adresa pe care reclamantul își sprijină cererea, e un raport făcut de dânsul d-lui Ministru de justiție, în calitatea sa de procuror al Curții din Iași, pentru fapte relative la funcțiunea sa, și ca atare s'ar bucura de privilegiul de jurisdicțiune, stabilit de art. 495 și urm. cod de procedură criminală;

Având în vedere că, după art. 176 codul de procedură criminală, tribunalele de prima instanță judecă în materie corecțională toate delictele a căror pedeapsă trece peste 5 zile închisoare și 25 lei amendă, de ori cine ar fi comise, afară bine-înțeles când fie printr'o dispozițiune categorică a codului de procedură criminală, fie printr'o lege specială s'a derogat asupra competenței;

Având în vedere că art. 491 codul de procedură criminală, care se ocupă de delictele și crimele comise de funcționari, afară de funcțiunile lor, decide în regulă generală și fără excepțiune, că funcționarii de orice ramură se vor judeca după legea comună, pe calea ordinară, pentru toate acele fapte ce vor fi comis în afară de exercițiul funcțiunii lor;

Având în vedere că art. 493 codul proced. criminale, derogând la dreptul comun asupra competenței, stabilește o jurisdicțiune excepțională, — Curtea de apel — pentru judecata funcționarilor de ordin judecătorec dela prima instanță, și a ofițerilor de poliție judiciară, dar numai pentru crimele și delictele comise în exercițiul funcțiunii; că tot asemenea derogă și art. 495 și urm. codul procedurii criminale, care se ocupă în special de membrii Curților de apel și de membrii Ministerului public de pe lângă Curți, atribuind Inaltei Curți de casație, transformată în Curte de justiție, competența de a-i judeca, dar iarăși numai pentru faptele comise în exercițiul funcțiunii lor;

Având în vedere că, din aceste texte reese clar că competența excepțională creată în favoarea magistratului nu e atașată funcțiunii sale și nu se aplică decât atunci când delictul e comis în exercițiul funcțiunii sale;

Având în vedere că, pentru ca actul imputat unui funcționar să fie considerat ca făcut în exercițiul funcțiunii, nu e de ajuns ca actul să fie în legătură cu funcțiunea sa, sau să fie în competența sa a-l face în anume împrejurări, trebuie neapărat ca actul să fie de așa natură, încât în momentul când l-a făcut, funcționarul să fi avut căderea a-l face, să nu fie deloc străin funcțiunii sale;

Având în vedere, în fapt, că Oswald Teodoreanu susține că denunțul cu data 22 August 1908, trimes Ministerului justiției de C. Hamangiu, ar conține alegațiunea unor fapte de natură a aduce atingere onoarei și considerațiunii persoanei sale;

Având în vedere că acest act aflându-se în arhivele Ministerului justiției, Ministerul trimite tribunalului Iași, care cerea originalul, o copie după părțile care interesează acțiunea lui Teodoreanu, calificând actul de petițiune;

Având în vedere că din această copie reese că Hamangiu acuza pe colegul său, procurorul Stoenescu dela Curtea din Iași, de părtinire evidentă în afacerea bancrutarului Iosef Leff, în scop, zice dânsul, de a satisface dorințele unui prieten, avocatul bancrutarului;

Având în vedere că această instanță, ca să aprecieze caracterul actului prin care Teodoreanu pretinde că a fost vizat și calomniat și ca să vadă dacă actul intră în atribuțiunile funcțiunii lui Hamangiu, prin încheerea din 11 Ianuarie 1909 a dispus a se cere Ministerului justiției ca, dacă nu s-ar putea trimite în original sau copie actul în chestiune, să se arate, cel puțin, dacă e un raport oficial sau o scrisoare, și dacă, la epoca când a fost scris, Hamangiu îndeplinea sau nu sarcina de procuror general, sau avea vre-o delegație specială dată de șeful său;

Având în vedere că Ministerul, prin adresa No. 2461 din 1909, comunică că denunțul trimes de Hamangiu Ministerului, n'are număr oficial al parchetului; că e semnat de C. Hamangiu ca procuror la Curtea de apel din Iași și ca profesor suplinitor la facultatea de drept, și că la epoca când trimetea acest act Ministerului, Hamangiu era de serviciu ca procuror, împreună însă cu procurorul general care n'a luat nici un concediu în timpul vacanței;

Având în vedere că, în ce privește ultimul punct al încheerii Curței, în urma intervenirii parchetului general de pe lângă această Curte, procurorul general al Curții din Iași comunică prin adresa No. 944 din 1909 că la 22 August 1898, data actului, Hamangiu a lucrat la biurul parchetului împreună cu procurorul general în

tot timpul reglementar; că, în acea zi, Hamangiu n'avea nici o însărcinare sau delegație pentru a studia anume afaceri sau a exercita vre-o supraveghere specială; că delegația ce avusese, a studii instrucția bancrutelor, îi fusese retrasă, și ceva mai mult, procurorul general dăduse ordine funcționarilor grefei să nu mai expedieze nici o hârtie semnată de C. Hamangiu fără consimțământul său, ordin de care Hamangiu avea cunoștință fiind dat chiar în prezența sa;

Având în vedere că, din conținutul actelor citate și mai cu seamă din împrejurarea că actul încriminat nu eră înregistrat la parchet și că eră semnat de Hamangiu, nu ca procuror de Curte lucrând în numele și pentru procurorul general, ci ca oricare particular care după ce pune semnătura în josul unui act, adaogă titlurile și calitățile, ca să nu rămână nici o îndoială asupra identității persoanei sale, reese clar că acest act, ca formă, nu poate fi privit ca un raport oficial adresat de un funcționar șefului său ierarhic;

Având în vedere că, în afară de forma cu totul neobișnuită ce are actul încriminat, ca să fie considerat ca un act profesional, apoi din actele enunțate, mai rezultă că în ziua când a fost trimis Ministerului, Hamangiu nici nu reprezintă pe procurorul general, pentru că acesta eră la postul său, și nici nu avea vre-o delegație specială, așa că rămâne de discutat, dacă în asemenea condițiuni, Hamangiu avea căderea să facă un asemenea raport, și dacă făcându-l poate fi privit că a fost în exercițiul funcțiunii sale;

Având în vedere că, din diferitele dispozițiuni ale codului de proced. criminală, în special din art. 26, 135, 212, 257 și 493 procedura criminală, rezultă că procurorii generali după lângă Curțile de apel sunt investiți cu direcțiunea supremă a acțiunii publice, cu exercițiul acțiunii publice pe lângă aceste Curți, cu dreptul de a face apel sau recurs în materie corecțională, a susține acuzațiunea înaintea Curților cu jurați sau a da delegațiuni în acest scop; că procurorii de secție după lângă Curți nu pot exercita nici una din atribuțiunile procurorului general decât sub direcțiunea sa, și atunci când sunt autorizați în mod expres sau tacit; că dacă acest consimțământ se poate prezuma, presumpțiunea cade față de dovada contrarie;

Având în vedere că, după art. 116 din legea de organizare judecătorească, procurorii generali după lângă Curți mai sunt personal însărcinați cu atribuțiuni de supraveghere și disciplină, având dreptul să aducă la cunoștința ministrului abaterile magistraților sau să exercite acțiunea disciplinară;

Că dar, nu încapă nici o îndoială că un procuror de secție nu-și poate însuși asemenea atribuțiuni decât atunci când înlocuește pe procurorul general care lipsește, sau când are o delegație să exercite o asemenea supraveghere;

Având în vedere, în specie, că actul în discuție, care indiferent dacă conține sau nu alegațiunea unor fapte de natură a aduce atingere considerațiunii altei persoane, dar prin care Hamangiu acuză pe colegul său, procuror Stoenescu, de părtinire prin felul cum procedează și pune concluziuni în diferite afaceri, nu poate fi considerat ca un raport oficial, pentru că procurorul general fiind de față, lui incumbă să supravegheze pe ceilalți membri ai parchetului, să censureze actele lor și să aducă la cunoștința ministrului abaterile dela datorii, iar nici decum lui Hamangiu, care nu înlocuiește pe procurorul general, nici n'avea cel puțin o delegație ca să exercite vre-o supraveghere;

Considerând dar, că odată ce e stabilit că Hamangiu, la data de 22 August 1908, nu participă în nici un mod la exercițiul funcțiunii de procuror general, denunțul făcut Ministerului în scop de a-i aduce la cunoștință abaterile procurorului Stoenescu, e un act pe care nu avea cădere să-l facă și pe care l-a făcut în afară de exercițiul funcțiunii sale, și ca atare nu poate fi privit decât ca un act făcut de un simplu particular;

Că, în afară de aceasta, nu se poate zice că denunțul referitor la fapte observate cu ocazia serviciului trebuie considerat pentru această rațiune ca fiind făcut în calitate oficială și supunând pe Hamangiu la jurisdicția Curții de casație, căci acest raționament ne-ar sili a admite aceiaș soluție chiar când denunțul ar fi fost făcut după ce Hamangiu s'ar fi retras din magistratură, concluzie care e inadmisibilă;

Având în vedere că i se mai impută lui Hamangiu și faptul de cătomnie prin cuvinte proferate în afară de exercițiul funcțiunii sale;

Că dar, din toate punctele de vedere, Hamangiu nu poate beneficia de jurisdicțiunea excepțională creată de art. 495 procedura criminală și prin urmare urmează a fi judecat după dreptul comun, iar apelul fiind neîntemeiat câtă a fi respins.

Pentru aceste motive, redactate de d-l consilier St. Miculescu, în majoritate, respinge apelul.

Semnați: Oscar N. Nicolescu, I. Stambulescu,
M. Vidrașcu St. Miculescu.

Opiniune

Având în vedere că, prin decizia de trimitere, pentru legitimă suspiciune, a Inaltei Curți de casație și justiție, secția II, cu No. 2532 din 17 Noembrie 1908, această Curte este chemată, în locul Curții de apel din Iași, a se pronunța asupra apelului făcut de C. Hamangiu contra încheerii tribunalului Iași, secția II, cu No. 4914 din 22 Octombrie acelaș an, prin care s'a declarat competent de a judecă acțiunea intentată de avocatul O. A. Teodoreanu contra lui C. Hamangiu, pentru delictul de denunțare calomnioasă;

Având în vedere că, prin acțiunea sa, introdusă direct înaintea tribunalului, reclamantul susține că, printr'o denunțare scrisă, adresată d-lui Ministru de justiție, C. Hamangiu i-ar fi imputat că, în exercițiul profesiei sale de avocat, ar fi mituit pe un coleg al său din parchetul general Iași, precizând anume cazul Leff, pertractat dinaintea camerei de punere sub acuzațiune, fapt care, dacă ar fi adevărat, l-ar expune la acțiunea publică, și în tot cazul, la ura și disprețul cetățenilor, și în special a colegilor săi din barou;

Având în vedere că reclamantul n'a știut de existența acestui denunț decât în ziua de 4 Octombrie 1908, când, prin *Monitorul oficial* No. 151, s'a publicat raportul adresat d-lui Ministru de justiție de d-l prim-președinte și de d-l procuror general de pe lângă Curtea de casație, cei ce fusese însărcinați să cerceteze, odată cu invinuirile aduse de A. C. Cuza, prin *Neamul Românesc*, magistraturei din Moldova de sus în genere și celei din Iași în special, și acuzațiunile formulate de C. Hamangiu, pe atunci procuror la Curtea de apel din Iași, printr'un denunț și memoriu adresat Ministerului de justiție, în contra colegului său dela aceeaș Curte, T. Stoenescu;

Având în vedere că Curtea n'a putut avea sub ochi nici acel denunț, nici memoriul de care se face mențiune în raportul comisiunii de anchetă, întrucât Ministerul n'a

găsit cu cale, când i s'au cerut, să i le pună la dispoziție spre a le vedea conținutul și a-și da astfel seama, în cunoștință de cauză, de calitatea în care lucră C. Hamangiu, când le-a făcut. Din părțile însă extrase din acel denunț, cari au fost comunicate tribunalului, pe lângă adresa No. 23686 din 17 Octombrie 1908, din raportul comisiunii de anchetă și din adresele Ministerului cu No. 22441, 22442, 22443 și 22444 din 3 Octombrie acelaș an, publicate tot în *Monitorul oficial* No. 151, rezultă că C. Hamangiu acuza pe colegul său, T. Stoenescu, că, prin felul cum procedează în concluziunile obișnuit indulgente ce puneă înaintea Curței, eră de o părtinire evidentă; că, pentru a întări spusele sale, atrăgea atențiunea ministrului asupra coincidenței stranie a plecării procurorului Stoenescu la Carlsbad în acelaș timp cu avocatul bancrutarului Iosef Leff, din care ar reeși în mod clar dovada interesului moral de a servi și a satisface dorințele unui prieten;

Având în vedere că avocatul lui Leff, la care se face aluziune, eră reclamantul O. Teodoreanu, care, crezându-se calomniat prin aceste cuvinte, a intentat acțiunea de față;

Având în vedere că, înainte chiar ca faptul denunțat să fi ajuns la cunoștința reclamantului, C. Hamangiu a rectificat înaintea comisiunii de anchetă eroarea ce comisese afirmând că s'a convins că procurorul Stoenescu plecase la Carlsbad în ziua de 31 Iulie, iar reclamantul în ziua de 1 August, recunoaște că s'a înșelat și că nu mai stăruie în afirmațiunile sale asupra acestui punct, așa că, atunci când Teodoreanu a luat cunoștință de denunț, ceea ce se spusese la adresa sa fusese retractat, și e de mirare de ce a mai intentat această acțiune;

Că, dându-și în urmă seama de rezultat, care nu putea fi decât o achitare sigură, reclamantul, în concluziunile puse la tribunal, a declarat că, osebit de denunțarea calomnioasă, mai impută lui C. Hamangiu și faptul de calomnie prin graiu, și a cerut ca să dovedească cu martori că acesta a declarat și menținut, în sala de deliberare a Curței de apel din Iași, imputările aduse lui și procurorului Stoenescu; că, deși e știut că cele ce se petrec în camera de deliberare trebuie să rămână acolo și să nu transpire, reclamantul a crezut totuș că cele ce a aflat — grație indiscrețiunii vre-unuia din judecători — poate să-i serve de temei al acțiunii sale, și tribunalul n'a ezitat de a incuviința proba cerută, cu toate că art. 294 codul penal cere ca cuvintele să fie rostite în public;

Că, după noi, neputând fi reținută decât acțiunea astfel cum a fost introdusă la început, adică pentru denunțarea calomnioasă, chestiunea ce se naște este dacă, atunci când C. Hamangiu a adresat acel denunț ministrului, lucră ca un simplu particular și prin urmare e justițiabil de tribunalele ordinare, sau eră în exercițiul funcțiunii sale de procuror pe lângă Curtea de apel și prin urmare e justițiabil înaintea Curței de casație și justiție, conform art. 495 și urm. pr. penală;

Având în vedere că, pentru aceasta, puțin importă felul

cum se prezintă denunțul primit la Minister, adică dacă aveă ori nu număr oficial și dacă eră semnat de C. Hamangiu ca procuror sau în altfel; că tot așa n'are importanță pentru soluțiunea pricinei dacă C. Hamangiu aveă, când l-a făcut, vre-o delegațiune din partea procurorului general, șeful său în grad ierarhic, cum și dacă, după legea de organizare judecătorească, aveă ori nu dreptul de disciplină și priveghere asupra colegului său Stoenescu; că ceea ce e cert și care trebuie reținut, este că la 22 August 1908, data denunțului, C. Hamangiu eră de serviciu, ca procuror, împreună cu procurorul general Leonescu, cum rezultă din adresa Ministerului No. 2461 din 4 Februarie 1909, și că dela 11 Septembrie 1907 și până la 29 Februarie 1908, a avut o însărcinare specială din partea procurorului general, în ce privește afacerile de bancrută din circumscripția Curței Iași, însărcinare care constă în studierea tuturor dosarelor de bancrute pendinte în instrucție, a cere complectarea actelor de instrucțiune asupra punctelor ce ar crede necesare, precum și îndeplinirea orăru act de procedură pentru descoperirea adevărului, cum rezultă din adresa parchetului general Iași, No. 944 din 11 Februarie a. c., aflată la dosarul Curței, din raportul comisiunii de anchetă și din adresa ministerului cu No. 22442 din 1908 către procurorul general Iași, prin care îi impută tocmai că a abandonat unuia din subordonații săi o parte din prerogativele ce aveă ca șef al parchetului Curței;

Având în vedere că faptele aduse de C. Hamangiu la cunoștința ministrului prin denunț, pe când funcționa ca procuror, erau în strânsă legătură tocmai cu însărcinarea specială ce avusese de a priveghia instrucțiunea bancrutilor, căci se plânge de colegul său Stoenescu că nu-i susține opozițiile la camera de punere sub acuzațiune și apelurile la Curte; că, din contră, e de o părtinire evidentă și indulgență obișnuită, și toate astea pentru a servi și satisface dorințele unui prieten, iar pentru a confirma presupunerile sale, citează coincidența plecării procurorului Stoenescu la Carlsbad în acelaș timp cu avocatul bancrutarului Leff;

Că, dar, dubiu nu poate fi că cele denunțate de Hamangiu erau fapte în legătură directă cu funcțiunea lui, pe care oricare altul nu le-ar fi putut ști; că, prin urmare, nu se poate susține că el lucră ca un simplu particular, ci eră, din contră, tocmai în exercițiul funcțiunii sale de procuror pe lângă Curtea de apel; că, dacă este așa, și dacă prin denunț cineva se crede calomniat, el nu poate fi târât înaintea instanțelor penale ordinare, ci e justițiabil numai înaintea Curței de casație și justiție, potrivit art. 495 și urm. din procedura penală;

Că tribunalul Iași nefiind competent de a judecă această acțiune, apelul cată, după noi, să fie admis.

Pentru aceste motive, suntem de părere a se admite apelul făcut de C. Hamangiu și a se infirmă jurnalul tribunalului Iași, secția II. cu No. 4914 din 22 Octombrie 1908, ca dat fără competență.

Semnat, Sc. Popescu.

TRIBUNALUL COVURLUI, SECȚIUNEA II

Audiența dela 7 Februarie 1909

Președința d-lui Corneliu Botez, președinte

M. Solomon cu Sigmund Schwartz

PEREMȚIUNE.— EXPERTIZĂ.— CHEMAREA PĂRȚILOR PRIN SCRISORI RECOMANDATE.— DACĂ ÎNTRERUPE PEREMȚIUNEA.— ART. 257 PR. CIVILĂ.— ART. 903 CODUL COMERCIAL.

PEREMȚIUNE.— EXPERT SOCOTITOR.— ROLUL SĂU.— DACĂ CITAREA PĂRȚILOR ÎNAINTEA LUI CONSTITUE UN ACT ÎNTRERUPTIV AL PERIMĂREI.— ART. 257 PR. CIVILĂ.— ART. 909 COD. COM.

1° Chemarea părților prin scrisori recomandate înaintea expertului, nu se poate considera ca un act de procedură întreruptiv de peremțiuone, pentru că această chemare nu e decât o măsură preliminară făcută din inițiativa expertului, iar nu un act de procedură, a cărui condiție esențială este să fie îndeplinit înaintea instanței de judecată a cărei perimare se cere și să constituie o dispoziție luată de însuș judecătorul pricinei.

2° Expertul socotitor, deși, potrivit art. 909 codul comercial, are dreptul de a examina actele părților, a ascultă întâmpinările lor și chiar a încercă să le concilieze, totuș el neavând alt rol decât acela de a ajuta cu luminile lui pe judecător, citarea părților înaintea sa nu constituie un act de diligență în sensul art. 257 pr. civ., întrerupător de peremțiuone.

No. 587.— S'au ascultat: d-l avocat Gr. L. Trancu-Iași, din partea reclamantului M. Solomon, în desvoltarea cererii de perimare; d-l avocat Sarian Moldovanu, din partea intimatului Sigmund Schwartz, în combateri.

Tribunalul,

Având în vedere cererea făcută de Mihel Solomon, din târgul Bivolari, de a se declară perimată acțiunea comercială introdusă în contra sa de Sigmund Schwartz înaintea tribunalului Brăila, secția I, a cărui sentință sub No. 76 din 1907, prin care s'a admis această cerere, a fost casată prin decizia Inaltei Curți de casație, secția III, sub No. 224 din 1907, care a trimis cercetarea din nou a pricinei în judecata acestui tribunal¹⁾;

Având în vedere că, în fapt, se constată următoarele: Intimatul Sigmund Schwartz, prin cererea înregistrată sub No. 14423 din 1904, intentă acțiune comercială contra lui Mihel Solomon, pentru o sumă datorită din afaceri de comision. La termenul dela 12 Octombrie 1904, tribunalul ordonă în mod preparator o expertiză și numind din oficiu un expert socotitor care să verifice registrele atât ale părâtului, cât și ale reclamantului, delegă pe judecătorul-supleant cu luarea jurământului expertului. La 9 Aprilie 1905, părțile fiind regulat citate înaintea judecătorului-supleant, acesta supune pe expert jurământului legal și îi pune în vedere lucrarea cu care a fost însărcinat. Dela acea dată și până la 25 Iulie 1907, data introducerii cererii de perimare, nu se mai îndeplinește în cauză nici un act de procedură. La 26 Iulie 1907, adică a doua zi după introducerea cererii de perimare, intimatul Schwartz

intervine către primul președinte, cu petiția înregistrată la No. 13725 din 1907, de a se fixă un nou termen de judecată a fondului pricinei și a se cită și expertul, care nu-și depusese până la acea dată raportul său. Înainte de a se fixă termenul de judecată cerut, și deabia în ziua când urmă să se judece cererea de perimare, odată cu raportul său de expertiză, expertul depune două recipise postale și două copii de scrisori, din care se constată că prin scrisori recomandate a pus în vedere părților a se prezentă în ziua de 28 Decembrie 1906, în localul Băncei Generale Române, spre a-i pune la dispoziție registrele și toate scriptele ce vor fi având în sprijinul pretențiunelor lor. Din raportul de expertiză se constată că acestei invitări s'a conformat numai reclamantul;

Având în vedere că, potrivit art. 257 pr. civ. o acțiune se perimă dacă partea a lăsat să treacă doi ani dela cel din urmă act de procedură, adică, după cum lămu-rește acelaș text de lege, a lăsat să treacă doi ani dela ultima dispoziție pe care a încuviințat-o judecătorul în cercetarea pricinei, fără ca dela acea dispoziție și până la introducerea cererii de perimare, partea interesată să fi întrerupt perimarea printr'un act de procedură cu caracter contradictor;

Având în vedere că dispoziția art. 257 pr. civ. care permite perimarea instanțelor lăsate în părăsire, a fost creată de legiuitor în interes public și constituie o pedeapsă pentru partea în privința căreia, având de executat un drept în justiție, se constată în chip vădit că, din neglijența sau din culpa sa, judecata a fost suspendată, iar nu din o imposibilitate materială independentă de voința sa, că legiuitorul a acordat aceeaș părți un termen de doi ani, care în materie comercială e redus la jumătate (art. 903 cod. com.) pentru a face acte întrerupătoare a perimării, specificând că asemenea acte, spre a fi valabile, trebuie să aibă un caracter contradictor, adică să fie îndreptate în mod real contra potrivnicului din proces și să fie făcute cu intențiunea bine invederată de a stărui în judecată, înlăturând astfel prezumția unei părăsiri a instanței care e fundamentul juridic a peremțiuonei. De aci reese clar că legea cere o diligență, o inițiativă a părții interesată care să consiste într'un fapt pozitiv exercitat deadreptul de dânsa, bineînțeles înaintea instanței expuse a fi perimate, pentru că numai actele care leagă însăși instanța față de adversar pot opri cursul perimării și pot aveă acel caracter contradictor pe care legea îl pune ca condițiune pentru intreruperea perimării;

Având în vedere că din dosarul pricinei se constată că ultimul act de procedură îmbrățișând acest caracter contradictor este procesul-verbal încheat de judecătorul supleant la 9 Aprilie 1905, prin care s'a luat jurământul expertului, părțile fiind legal citate înaintea sa, că înaintea tribunalului Brăila ca și înaintea acestui tribunal, intimatul Schwartz a susținut că ultimul act de procedură sunt scrisorile recomandate ale expertului prin care părțile sunt chemate înaintea sa pe ziua de 28 Decembrie 1906;

Având în vedere că o asemenea obiecțiune nu poate fi întemeiată din următoarele considerațiuni: dacă prin art. 257 pr. civilă se definește că prin act de procedură se înțelege un act cu caracter contradictor, acelaș text lămu-rește că un asemenea act trebuie să emane dela instanța înaintea căreia e pendintă pricina, adică dela judecătorul care e în drept de a încuviință dispozițiile prescrise de lege pentru cercetarea pricinei, iar nu în afară de instanță, dela expertul numit de judecată care nu poate fi asimuit în această privință judecătorului, pentru că ex-

1) Vezi această deciziune publicată în *Dreptul* No. 73 din 1908. Tribunalul Covurlui, decidând la fel cu trib. Brăila, a cărui sentință a fost casată, afacerea se va înfățișa de astădată înaintea Inaltei Curți, constituită în secțiuni-uite. N. R.

perții, care se chiamă la judecată ca și martorii, au de scop de a procura o lumină sau o probă în justiție pe care judecătorii nu sunt ținuti să se întemeieze când își formează convingerea lor din alte acte sau probe administrate în instanță. Prin faptul că s'a admis o asemenea dovadă, partea interesată eră datoare să fie diligentă și să o procure ea însăși la timp justiției, cum ar fi ținută să administreze orice altă probă admisă de judecată. Ori, dacă o asemenea probă a fost incuviințată părții protivnice, eră datoare să sesizeze instanța oridecâteori partea protivnică neglijează de a uza de ea, pentru a se decide din nou asupra utilității sau oportunității ei. În specie, fiind vorba de o expertiză, intimatul Schwartz văzând că expertul nu face nici o mișcare, eră dator conform art. 216 pr. civ. și urm. să se îndrepte la instanța care l-a numit și să stăruiască a l' obliga să-și depună raportul său, să-i aplice pedeapsa prescrisă de lege pentru nevoința sa de a lucra, ori să ceară înlocuirea expertului care refuză a-și îndeplini chemarea. A stat deci în putința reclamantului de a uza de această cale pe care legea i-o pune la dispoziție și abținerea sa donată o vădită neglijență de care e în drept să se prevaleze partea protivnică cu prilejul cererii sale de perimare, pentru că după termenii art. 257 pr. civ. numai atunci nu i se poate atribui asemenea neglijență, când ar putea să dovedească că a depus toată diligența necesară spre a se putea judeca. Ori, e neîndoios faptul că reclamantul n'a sezizat instanța printr'un act regulat de procedură decât la 26 Iulie 1907, a doua zi după introducerea cererii de perimare, ceea ce dovedește în mod suficient lipsa sa de seriozitate în susținerea intereselor sale;

Având în vedere că, chemarea părților prin scrisori recomandate înaintea expertului la 28 Decembrie 1906, nu se poate considera ca un act de procedură întrerupător al peremțiunii, pentru că această chemare nu e decât o măsură preliminară făcută din inițiativa expertului și care îi incumbă lui, și constituie o condiție de formă alipită raportului de expertiză considerat el însuși ca o probă, pe care partea diligentă trebuia să o procure justiției, iar nu ca un act de procedură a căru condiție esențială este să fie îndeplinit înaintea instanței de judecată a căreia perimare se cere și să constituie o dispoziție luată de însuși judecătorul pricinii. O asemenea chemare fiind îndeplinită însă numai de expert, fără mijlocirea judecăteii, nu poate fi ținută în seamă, cu atât mai mult cu cât expertiza urmă să se facă sub direcțiunea judecătorului delegat, pe când în fapt se constată că în loc ca părțile să fie citate înaintea acestuia în pretoriul tribunalului sau la locul indicat de dânsul, ele au fost citate în localul Băncii generale române și în lipsa judecătorului delegat care ar fi trebuit să dirijeze lucrarea și să asiste la întâmpinările părților. Tribunalul trimițând părțile înaintea expertului, e cert că afacerea a fost scoasă din rol până la constituirea probei ordonată de judecată și ca atare nu se poate considera ca întrerupt cursul perimării, câtă vreme instanța a rămas în părăsire până ce cu chemarea regulată a părților, raportul de expertiză ar fi fost depus în instanță și supus discuției lor;

Având în vedere că dacă conform art. 909 cod. com. experții socotitori ajută cu luminele lor pe judecător și au dreptul de a examina actele părților, a ascultă întâmpinările lor și chiar a încercă să le concilieze, de aci nu se poate trage concluziunea că chemarea lor de expert înaintea sa, în scopul arătat, constituie o diligență a părții, în sensul art. 257 pr. civ. pentru că, după cum s'a văzut,

experții au rolul mai mult al unor martori, iar măsurile ce le iau în vederea întocmirii probei ce se urmărește recurgându-se la luminile lor, sunt departe de a avea un caracter judecătoresc, din potrivă legea accentuează și mai mult acest caracter al unei simple mărturii ce experții produc în justiție când prevede că lucrarea lor trebuie îndeplinită sub direcțiunea unui judecător, adică al unui delegat al tribunalului. Prin urmare, delegat al tribunalului e judecătorul, nu și expertul care, cum se probează în specie, a lucrat sustrăgându-se de sub direcțiunea sa și în alt local decât acel al tribunalului, deci ca o persoană particulară a cărei lucrare e supusă controlului și suveranei sale aprecieri. De asemenea, dreptul expertului de a concilia părțile nu-i conferă vre-o însușire specială, pentru că a concilia nu înseamnă a judeca, iar doctrina stabilește cu drept cuvânt că citarea în conciliațiune nu face parte din instanță, nu constituie un act introductiv de instanță și deci nu poate cădea în peremțiune (Daloz, tom. 35, No. 112, pag. 832). Dacă, fără a fi zădărnicit de partea protivnică (Daloz, tom. 35, No. 62, pag. 821), a fost neglijent în îndeplinirea însărcinării sale, expertul, purtând însuși interesele părților, inacțiunea sa denotă că însăși partea interesată, menajându-l, a stat în inacțiune și cum nimic nu silea partea să nu iasă din această inacțiune și să se adreseze tribunalului spre a constrânge pe expert de a lucra, vina e numai a sa și ca atare nu se poate prevala cu succes de dispozițiunile aliniatului final al art. 257 pr. civ. pentru că ar fi să se prevaleze de propria sa greșală (Daloz, t. 35 No. 117 pag. 834).

Având în vedere deci că întrucât este bine stabilit că afacerea fiind trimisă la expert, partea interesată eră obligată a fi diligentă și a cere ca expertul să-și facă și să-și depună lucrarea și întrucât chemarea părților înaintea expertului constituie o formă cerută de lege pentru îndeplinirea dispozitivului din jurnalul tribunalului care a ordonat expertiza, iar nu un act de procedură cu caracter contradictor, pentru că în acest caz ar fi trebuit să emane dela însuși judecătorul care a încuviințat acest mijloc de dovadă, cererea de perimare făcută după expirarea termenului de un an dela ultimul act de procedură, care e jurnalul judelei-supleant din 9 Aprilie 1905 de supunere la jurământ a expertului, cată a fi admisă ca întemeiată. Această interpretare bazată pe spiritul legii e de alături în concordanță și cu interpretările date de Inalta Curte de casație în diverse rânduri asupra aceleiași chestiuni în variantele ei. (A se vedea I. C. Barozzi vol. III, No. 3, 20, 38, 44, 45, 49 pag. 310 și urm. și vol. V No. 5 pag. 292—293).

Având în vedere cerererea de cheltueli de judecată formulată de reclamantul Michel Solomon și apreciind fixează suma de două sute lei;

Pentru aceste motive, redactate de d-l președinte, admite cererea.

Semnați : Corneliu Botez, G. Angelescu.

BIBLIOGRAFIE

GRIGORE V. MANIU. — Explicațiuni teoretice și practice asupra Codului de comerț Român, Volumul III, cuprinzând legile privitoare la persoana comerciantului și noțiuni relative la fondul comercial. — Tipogr. Gutenberg, Joseph Göbl, București, 1908. Preț 12 lei.